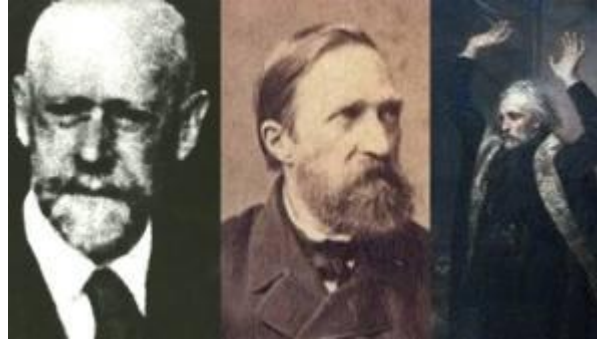

Rok 2012 Rokiem Korczaka, Kraszewskiego i ks. Skargi

Na ostatnim posiedzeniu Sejm RP ustanowił rok 2012 Rokiem Janusza Korczaka, Józefa Ignacego Kraszewskiego i ks. Piotra Skargi. Trzy uchwały w tej sprawie przygotowała sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu, a za ich przyjęciem posłowie zagłosowali niemal jednomyślnie.

PIOTR SKARGA (ur. 2 lutego 1536 r. — zm. 27 września 1612 r.), właściwie **Piotr Powęski herbu Pawęża** był czołowym polskim przedstawicielem kontreformacji i nadwornym kaznodzieją Zygmunta III.

Jego rodzice, Michał i Anna ze Świątków Powęscy, pochodzili ze szlachty zagrodowej, wywodzącej swe nazwisko od wsi Powązki k. Mszczonowa w ziemi sochaczewskiej. Piotr był ich najmłodszym dzieckiem; miał 3 braci i 2 siostry.

W latach 1552-1555 studiował na Akademii Krakowskiej, uzyskując stopień bakałarza na Wydziale Filozoficznym, następnie udał się do Włoch, gdzie w Rzymie w roku 1569 wstąpił do zakonu jezuitów. Powróciwszy po dwóch latach do kraju zajął się zakładaniem w Polsce kolegiów jezuickich (był między innymi pierwszym rektorem Kolegium w Poznaniu), a także działalnością filantropijną (założył w Krakowie Bank Pobożny dla ochrony ludzi przed lichwą). W Krakowie założył lombard dla ubogich, pierwowzór instytucji charytatywnej. W roku 1564 we Lwowie przyjął święcenie kapłańskie i jako kanonik zaczął działalność kaznodziejską, między innymi przy katedrze Św. Jana w Warszawie. Był wybitnym duszpasterzem Litwy i Białorusi. Zapisał się jako założyciel wielu kolegiów jezuickich, np. w Płocku, Rydze, Dorpacie.

Był pierwszym rektorem Akademii Wileńskiej (1579-84). Od 1588 roku przez 24 lata pełnił funkcję nadwornego kaznodziei Zygmunta III Wazy, który cenił go za wyjątkową osobowość i talenty krasomówcze. Stał się zwolennikiem ograniczenia władzy Sejmu i zwiększenia władzy królewskiej. Piętnował wady polskiej szlachty. Był przeciwnikiem przyjęcia przez Zygmunta III korony szwedzkiej oraz współtwórcą Unii Brzeskiej.

JANUSZ KORCZAK - (właściwie Henryk Goldszmit, ps. Stary Doktor) urodził się 22 lipca 1878r. lub 1879r., zmarł 6 sierpnia 1942 roku.

Był on pedagogiem (twórcą słynnego antyautorytarnego systemu wychowania), pediatrą, pisarzem oraz prekursorem walki o prawa dziecka.

W latach szkolnych uczył się w ośmioklasowym gimnazjum w Pradze (Warszawa). Była to szkoła

rosyjska, gdzie panowała żelazna dyscyplina.

Jako 15-latek udzielał korepetycji, gdyż jego rodzina znalazła się w bardzo trudnej sytuacji materialnej (po śmierci ojca).

Następnie studiował medycynę na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Cesarskiego, a w 1899 roku wyjechał do Szwajcarii, by lepiej zapoznać się z twórczością pedagogiczną Pestalozziego. Szczególnie interesował się szkołami, szpitalami dziecięcymi oraz bezpłatnymi czytelniami dla dzieci i młodzieży.

W 1905 roku otrzymał dyplom lekarza.

Był współzałożycielem Domu Sierot dla dzieci żydowskich w Warszawie, który działał od **1912** do 1942 roku. Następny sierociniec - Nasz Dom - był wybudowany dla dzieci polskich (1919-1936). Korczak żądał równouprawnienia dziecka, poważnego traktowania spraw dzieci i młodzieży, szacunku dla najmłodszych.

Napisał wiele książek dla dzieci (m.in. Król Maciuś I, Bankructwo Małego Dżeka, Kajtuś Czarodziej, Kiedy znów będę mały) oraz dzieła pedagogiczne (najbardziej znane: Jak kochać dziecko, Prawo dziecka do szacunku).

W latach 1926-1930 redagował gazetkę "Mały Przegląd", która była pismem kierowanym do dzieci. Był on także autorem pogadanek radiowych (1935-1936), gdzie głosił prawa dziecka oraz obronę tych praw.

Zginął wraz z podopiecznymi w obozie zagłady w Treblince w 1942 roku, mimo że miał możliwość ucieczki.

JÓZEF IGNACY KRASZEWSKI urodził się 28 lipca **1812** r. w Warszawie. Dzieciństwo spędził w domu babki w Romanowie na Podlasiu, a w 1822r. oddano go do akademii w Białej Podlaskiej. Studia rozpoczął w 1829r. na wydziale literackim Uniwersytetu Wileńskiego.

Już w 1830r. ukazują się pierwsze powieści Kraszewskiego. Ogółem, w ciągu całego życia, napisał ich naokoło sześćuset. Spisywał refleksje z podróży, fascynowała go historia obca i rodzima, zajmował się publicystyką polityczną, tworzył sztuki teatralne. Był prawdziwym tytanem pracy. A przy tym nie stronił od życia, działał aktywnie w różnych jego dziedzinach, reagował na wszelkie przejawy krzywdy wobec człowieka. Dla przykładu, w wielu swoich utworach (m.in. powieści Historia kołka w płocie i komedii Stare dzieje) oraz wystąpieniach publicznych przygotowywał Polaków do myśli o uwłaszczeniu chłopów. Był orędownikiem pracy organicznej.

Często zmieniał miejsca swego pobytu. Od 1840r. przez dziewięć lat mieszkał we wsi Gródek, którą nabył na własność. Po sprzedaży Gródka przeniósł się do Żytomierza, skąd odbył podróż do Włoch (1858). W 1859r. przeniósł się do Warszawy, gdzie został redaktorem naczelnym „Gazety Codziennej”. Zmuszony do opuszczenia Warszawy zamieszkał w Dreźnie, ówczesnej stolicy polskich emigrantów. W 1883r. rząd saski aresztuje Kraszewskiego pod zarzutem zdrady stanu. Akt oskarżenia zarzucał mu informowanie rządu francuskiego o ruchach armii niemieckich w latach 1876-1881. W więzieniu, w ciągu kilku miesięcy napisał kilkanaście powieści. Uwolniony za kaucją w 1885r. mieszkał kolejno we Florencji, San Remo. Zmarł w Genewie 17 marca 1887r. Pochowany na Skalce w Krakowie.

Kilka jego powieści wchodzi do kanonu lektur szkolnych. Wśród nich wymienić należy przede wszystkim Starą baśń, Ulanę i Dziecię starego miasta.